

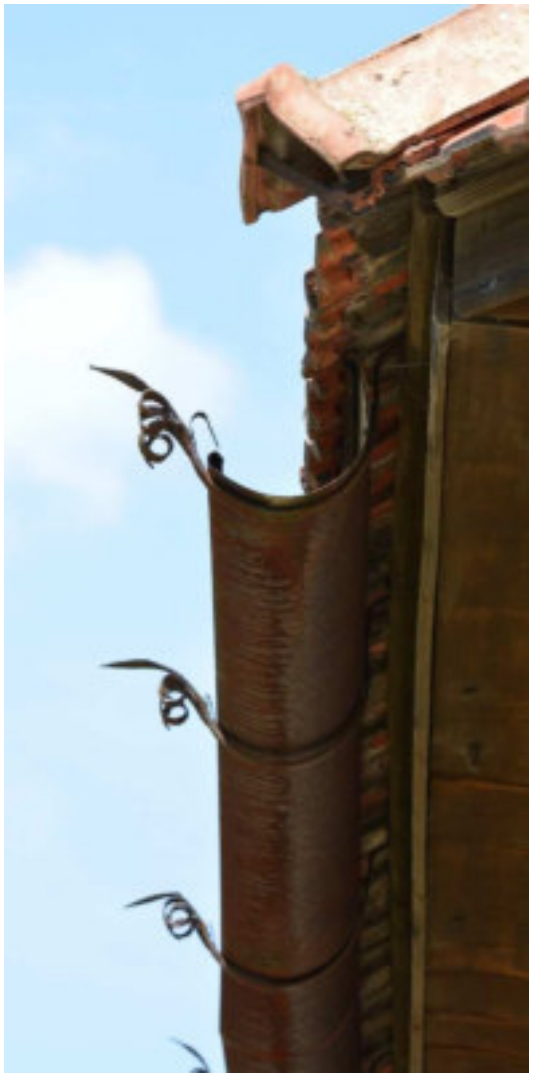
JÁSZKISÉR

TELEPÜLÉSKÉPI ARCULATI KÉZIKÖNYV

TARTALOM

1. **Bevezetés** **2. o**
2. **Jászkisér bemutatása** **5. o**
   Általános településkép, településkarakter
3. **Örökségünk** **9.o**
   A településképi szempontból meghatározó építészeti, műemléki, táji- és természeti értékek, településképi jellemzők
4. **Településképi szempontból meghatározó területek Jászkiséren** **18. o**
   eltérő karakterű területek lehatárolása, a településkép, arculati jellemzők és településkarakter bemutatásával
   - Központi településrész
   - Általános lakóterület
   - Egyéb lakóterület
   - Beépítésre nem szánt területek

   Általános ajánlások **21. o**
   A településkép minőségi formálására vonatkozó ajánlások, építészeti útmutató
   a) Központi településrészre, Általános és Egyéb lakóterületre
      Magasság, Tetőhajlásszög, Anyaghasználat (színek), Telepítés, Kerítések, Közterek, közparkok, Utcák, Részletek (Nyílászárók, Oromfalak)
   b) Ajánlások / Beépítésre nem szánt terület
5. **Jó példák / épületek, épített részletek** **33. o**
   ajtók, ablakok, anyaghasználat, színek, homlokzatképzés, kerítések, kertek, zöldfelületek kialakítása
6. **Jó példák / sajátos építményfajták** **43. o**
   sajátos építményfajták, reklámhordozók, egyéb műszaki berendezések

1. BEVEZETÉS

Tisztelt Olvasó!

„Az építészet megfagyott muzsika” – szoktuk idézni. És valóban, ahogy a zene, úgy az építészet is az alkotó lelki világát tárja elénk. Az építészetben, akárcsak a zenében nagyon fontos szerepe van a ritmusnak, az egymást követő hangok – épületek – egymáshoz való viszonyának, a részleteknek. Ettől a viszonytól, egymásra hangolódástól, egymáshoz való igazodástól függ, hogy az összkép mindenkiben jó érzést keltő lesz, vagy éppen ellenkezőleg, disszonánssá válik.

Éppen emiatt nagyon fontos a település arculatát formáló építkezők, a kertjüket, földjüket művelők igényessége, a közösség erőssége, a közösségi tudat, a közösségi érdek győzelme a mindenáron kiríni akaró, saját céljait a települési érdek elé helyező egyénivel szemben. Identitás megőrzése érdekében nagy hangsúlyt kell fektetni elődeink által ránk hagyott értékekre, azok gondozására, legfontosabb elemeinek átörökítésére.

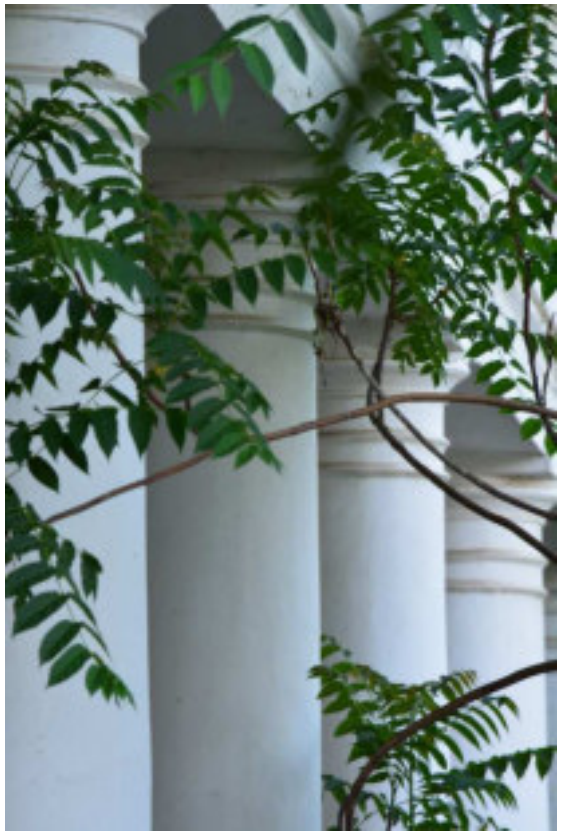

A települések arculata az idő múlásával természetes módon változik, hiszen minden fejlődés, ingatlanfejlesztés együtt jár a meglévő természeti és művi örökség megváltoztatásával. Az igények kibontakozását a természeti, éghajlati és gazdálkodási körülmények befolyásolják.

A településkép változása lassan, az elődök által létrehozott értékekre épülve, szervesen fejlődött.

Ha egy faluban minden ház másféle, a minőséget idegen építészeti divatok – mediterrán, alpesi, latin vagy éppen minimal-artos formák „színesítik” – a falukép érdektelenné válik, s az örökség megtagadásával a falu lakosainak önérzete és köztudata sérül, azaz elveszti közösségi identitását.

Ez a könyv azzal próbál segíteni az olvasójának, a településen építkező, környezetét szebbé tenni akaró embernek, hogy szakmailag alátámasztott, történelmi, építészeti hagyományokra épülő javaslatok megfogalmazásával utat mutat.

2.

JÁSZKISÉR BEMUTATÁSA

Általános településkép, településkarakter

Forrás: http://www.jaszkiser.hu

A Tisza folyó közelsége miatt hosszú évszázadokig nehezen járható vizenyős, mocsaras határral rendelkező település környéke már a bronzkorban lakott volt. Jászkisér nevének első említése Kysír alakban egy 1391-ben kelt, a Temesvári család birtokainak négy testvér közötti felosztásáról szóló oklevélben lelhető fel.

A mai Jászkisér eredetileg nem jász település, korábban kunok lakták és csak később csatolták a Jászsághoz.

1536-ban a török hadak elpusztították a közeli Jánoshidát, Alattyánt és Rassangházát. Ez utóbbi község lakói Kysírre menekültek, így e területre is Jászkisér lakossága tartott igényt.

Eger eleste után sok református vallású Eger környéki lakos talált itt menedéket. Jászkisér még ebben az időben is, nagy valószínűséggel a Nagykunsághoz tartozott és elkülönült a Jászság egészétől. Az elkülönülést fokozta, hogy a Tiszántúlról menekülő református vallásúakat is befogadta. Az 1600-ban megalakult református egyháza mindvégig megőrizte jogait és Jászkisér a Jászság egyetlen református községe.

A református templom 1657-ben épült. A Tisza áradásai azonban egy idő után használhatatlanná tették, emiatt a megrongálódott épületet 1758-ban újjá építették késő barokk stílusban. Tornya csak később, 1770-ben épült fel.

A Rákóczi szabadságharc után telepítik az első katolikus családokat a reformátusok közé, akik 1773-ban építik fel a templomukat.

http://www.jaszkiser.hu

1905-ben lebontják és 1906-ban felépül Foltin János ajándékából a mai neoromán stílusban épült gyönyörű új templom.

A XVIII. században túlnépesedett lakossága közül a reformátusok Bácskába mennek, ahol 1785-ben megalapítják Ómoravicát. Az elvándorolt ősök leszármazottjai 1967-ben látogattak újra az őshazába.

1818-ban Jászkisér városi rangot nyert, s négy országos vásár tartására kapott jogot.

A mocsaras Jászkiséren élők az állattenyésztés és halászat mellett a dohánytermesztéssel is foglalkoztak.

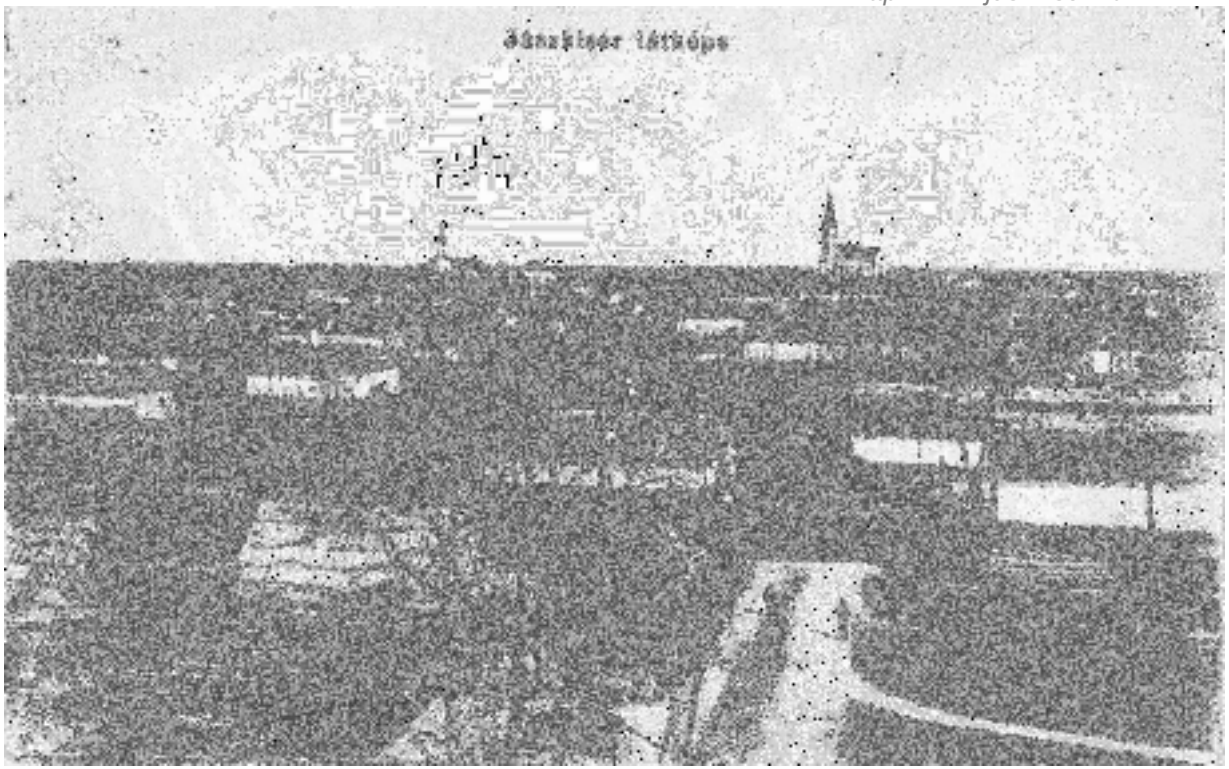
Jászkisér településszerkezete ma őrzi a kétbeltelkes halmazos település jellemzőit. Az Alföldre jellemző módon két területen folyt az itt lakók élete. A belső városmagban szabálytalan elrendezésben, kerítetlenül helyezkedtek el a lakóépületek és ezektől távolabb a kertek. *Első Katonai Felmérés (1763-1787)*

A kertekben épültek fel a gazdasági udvarok. A XVIII. és XX. század között ez a kétbeltelkes életforma eltűnt. A belső, kisméretű telkeken is épültek gazdasági épületek, a külső kertek lakóterületekké váltak. A telkek mérete azonban a mai napig őrzi e kétbeltelkes életforma emlékét.

A település központjából sugarasan kivezető, az annak idején „véletlenszerűen” telepített épületek által meghatározott, szabálytalan vonalvezetésű utcák máig meghatározó, jellegzetes elemei Jászkisér településszerkezetének.

http://www.jaszkiser.hu

Az épületek jellemzően földszintesek, magastetős kialakításúak. Magasabb, egyemeletes épületek elsősorban a településközpontban találhatóak, jellemzően középületek, de elvétve találkozhatunk emeletes, lapostetős lakóépületekkel is.

A régi, hagyományos lakóépületek eltűnőben vannak. Sokat lebontottak, helyükre az építkezés időpontjától függően kockaházak vagy utcára merőleges gerincű, tetőtérbeépítéses lakóépületek kerültek. A még megmaradt hagyományos, utcára merőleges gerincű, oromfalas, tornácos épületeket, vagy nagymértékben átépítették, nyílászáróikat kicserélték, tornácaikat befalazták használati okokból, vagy elhagyatottá váltak, pusztulásnak indultak.

A településkép meghatározó eleme a zöldfelület. Jászkisér nagy zöldfelülettel rendelkezik. A városközpontban található park katolikus templom körüli részén hatalmas fák szolgáltatják az árnyékot. Több utca is rendezett zöldfelülettel, fasorokkal rendelkezik hála az ott élők gondosságának.

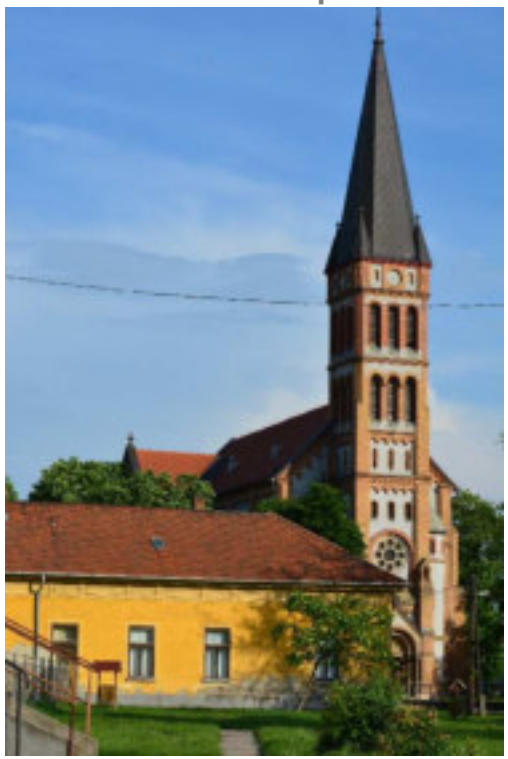

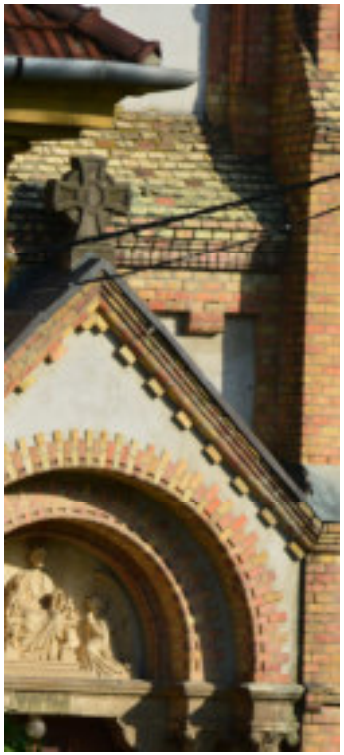
3. ÖRÖKSÉGÜNK

A településképi szempontból meghatározó építészeti, műemléki, táji- és természeti értékek, településképi jellemzők

MŰEMLÉKEK

Római katolikus templom

Jászkiséren a katolikus vallásúak 1773-ig csak magánházakban mutathatták be a szentmise áldozatát. Dósa Pál jászkapitány adományából épült fel a Szent Kereszt feltalálása plébániatemplom. A barokk kápolnát 1829-ben tovább bővítették Pírker János László egri érsek anyagi támogatásával.

Ezt a régi templomot pedig 1905-ben lebontották és telkén épült fel a ma is látható neoromán stílusú templom, melyet 1906. október 7-én szenteltek fel. A Foltin János prépost felajánlásából épült templomot Nagy Virgil mérnöktanár tervezte. Az ő tervei alapján készültek a padozat, a szószék és az oltárok építményei is. A templomtorony földszintjén álló neoromán kapuzat dísze a kőből faragott Jézus dombormű, két oldalt angyalokkal. A templom orgonáját a pécsi Angster cég készítette.

Forrás:
Farkas Kristóf Vince - Pető István: Zarándokúton a Jászságban. Jászfényszaru, 2009.
A jászkiséri katolikus egyházközség története. Jászkisér, 2006.

Református templom

A régi református templom 1657-ben épült vályogból, mellette fából készült torony állt. Ez a templom azonban a Tisza árvizei és a települést sújtó belvizek miatt egy fél évszázad alatt tönkrement. A kisériek Esztárházy Károly katolikus egri püspök és Mária Terézia királynő segítségét kéri egy új templom és torony felépítésére. 1770-re készültek el a tervek, majd 1770. november 28-án kezdik meg az új torony építését kő és tégla felhasználásával. A tetőt eredetileg fazsindellyel fedték be. A torony építésének emlékét egy vörös márványtábla őrzi a torony falában. Az új templom építése 1780-ban kezdődik el és a fennmaradt számadások szerint 1785-ben fejezik be. Az új templomot a régi templom köré építették fel téglából. A fazsindelyes toronysisakot 1926-ban építették át vörösréz borításúra, ekkor készült az új templomtető is. 1930-ban kerítették körül a templomot kőlábazatú vasráccsal.

A református parókiát 1769-71 között építették, életveszélyes volta miatt 1991-ben lebontották.

Az elbontott parókia épülete

http://www.jaszkiser.hu

HELYILEG VÉDETT ÉPÜLETEK

Római katolikus iskola

1929. július 6-án kezdték meg a katolikus iskola építését, melyet még az év október 20-án átadtak. Négy tanterem, egy nevelői szoba, egy igazgatói iroda, egy szertár, egy nevelői lakás kapott benne elhelyezést.

Református iskola

1857-ben épült a református népiskola, amely mint műemlék ma is létezik két tanteremmel és két szolgálati lakással, ez a Hősök téri iskola.

Teleház

Községháza

Mozi épülete (volt Kossuth szálloda)

A Községháza 1896-ban a Millennium tiszteletére épült.

Lakóépület (Ady Endre utca 4.)

„Csete Balázs” tájház

Népi ház (Bercsényi utca 38.)

Művelődés háza

Fontos településképi és kulturális elemei a városnak a közterületen elhelyezett szobrok és emléktáblák.

A város legértékesebb szobra 1775-ben készült Nepomuki Szent János szobor.
(helyi védelem alatt áll)

Az 1930-ban felavatott I. világháborús emlékmű Telcs Ede munkája.
(helyi védelem alatt áll)

A 2003-ban átadott Rákóczi szobor a Jászkisériek Baráti Egyesületének ajándéka.

Kossuth Lajoshoz, akit a település országgyűlési képviselőjének próbált megnyerni emléktáblát szenteltek a jászkiséri ek.

A Városháza falán a 600 éves évfordulót szintén emléktáblán örökítették meg.

Az egykori 1818-1901 városi rangot, 2009. július 1-jén kapta meg újra az egykori nagyközség.

Értékes fák, fasorok

Jászkisér több, nagy kiterjedésű parkkal és jelentős zöldfelülettel rendelkezik.

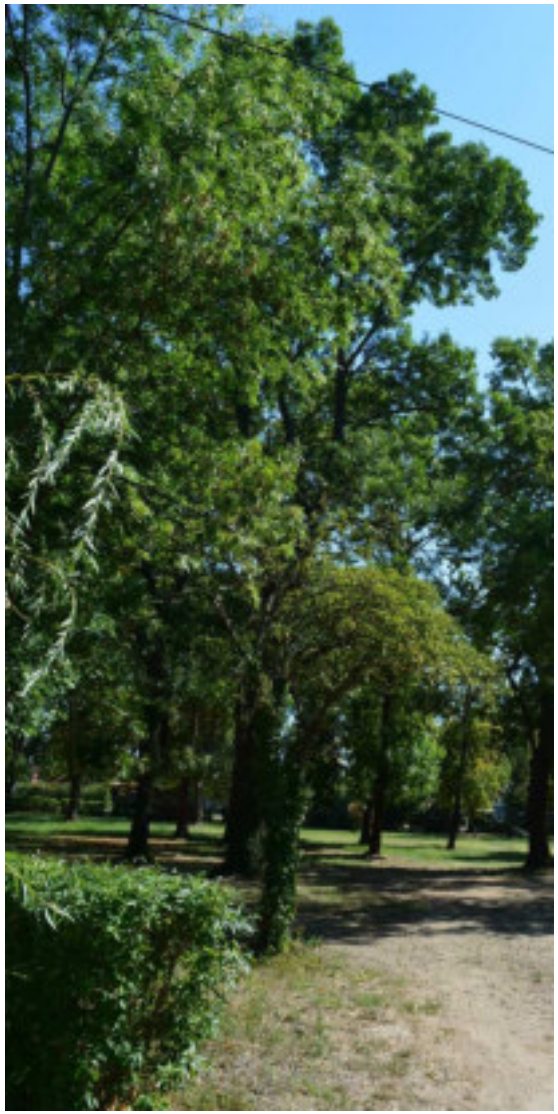

Tölgyfa a Dohánybeváltó területén

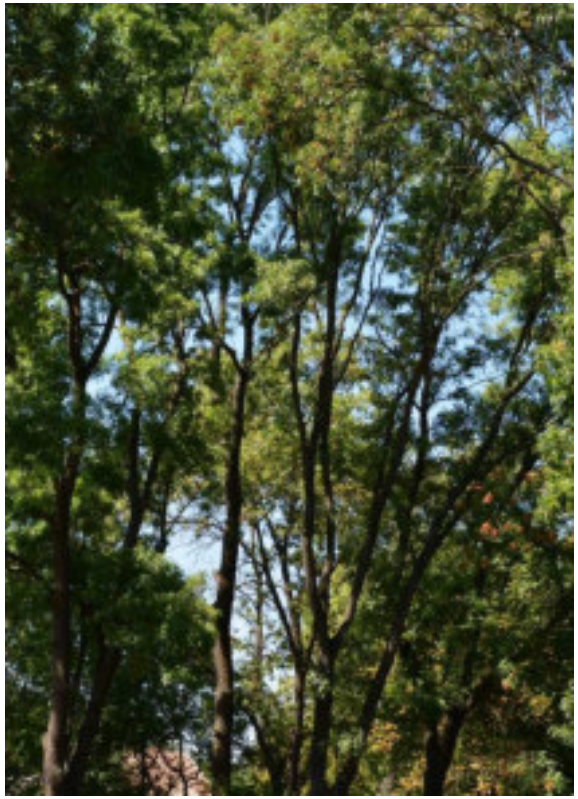

Hársfa-sor a Fő úton

Parkok

4.

TELEPÜLÉSKÉPI SZEMPONTBÓL MEGHATÁROZÓ TERÜLETEK JÁSZKISÉREN

eltérő karakterű területek lehatárolása, a településkép, arculati jellemzők és településkarakter bemutatásával

Szöveg: Farkas Renáta

Szellőhát

Központi településrész

Általános lakóterület

Egyéb lakóterület

A térkép OSM alaptérképre EX!GIS-i programmal készült

KÖZPONTI TELEPÜLÉSRÉSZ

Jászkisér településszerkezete ma is őrzi a Második katonai felmérésen ábrázolt formáját. A központi településrész területe megegyezik a történelmileg kialakult városmaggal.

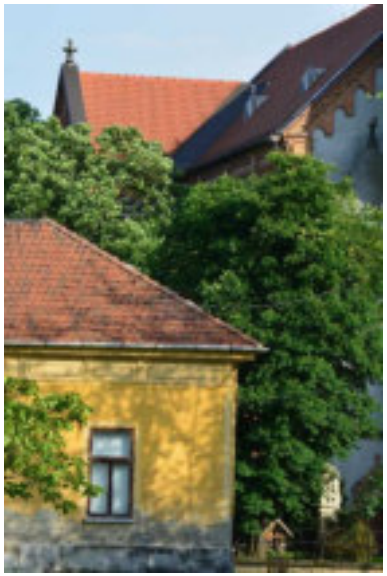

Második Katonai Felmérés (1806-1869)

A településrészre szabálytalan utcavezetés, kisméretű telkek és a településhez mérten magas beépítési százalék a jellemző. A lakóépületek oldalhatáron állóan helyezkednek el, általában földszintesek, magastetősek, de találhatóak e területen emeletes, sőt emeletes lapostetős épületek is. Az utcaképek már elvesztették régi, hagyományos formájukat. Az utcákban egymás mellett találhatók a régi parasztházak, a Kádár korszak kockaházai és az utcára merőleges gerincű, tetőtér-beépítéses, oromfalas épületek. Egységes utcaképről nem beszélhetünk.

A központi parkban és annak környékén található a település közintézményeinek legtöbbje. Az intézmények közül egyedül az általános iskola magasabb egyemeletesnél.

ÁLTALÁNOS LAKÓTERÜLET

A központi településrészt körülvevő gyűrű döntően lakóterület. Utcahálózata történelmileg kialakult, szabálytalan vonalvezetésű. Ez a településrész a Második katonai térképen már látható külső kertségekből jött létre. Jellemzően nagy telekméretű, lazábban beépített terület. A tömbbelsőkben összefüggő zöldterület található. A beépítés módja a központi településrészhez hasonlóan oldalhatáron álló.

Egységes utcaképről e területen sem beszélhetünk.

EGYÉB LAKÓTERÜLET

Egyéb lakóterület Szellőhát. Ez a településrész a központi belterülettől távol, Jászladány felé vezető út mellett található. A területen csupán néhány épület található. A telkek szabályos kiosztásúak, a beépítés ikres jellegű.

5. ÁLTALÁNOS AJÁNLÁSOK

a településkép minőségi formálására vonatkozó ajánlások, építészeti útmutató

Szöveg: Farkas Renáta, Ábrák: Lechner Tudásközpont, Ábragyűjtemény

Bár Jászkisér települési területét településkarakter szempontjából három részterületre osztottuk, a különböző területekre vonatkozó építészeti ajánlások javarészt megegyeznek. A belterületi kétféle karakter között a legszembetűnőbb különbség a múltbeli életformából adódó telekméret. A településtől távolabb eső Szellőhát még egységes arculatot mutat. Éppen ezért ez a kézikönyv a három településrészre egyformán vonatkozó ajánlásokat egy fejezetben mutatja be.

Mitől szép egy település? Nehéz erre válaszolni, hiszen ami az egyik embernek tetszik, a másiknak nem feltétlenül. Településeink arculatának kialakításakor talán nem is a szépség a cél, hanem a harmónia megteremtése. Hiszen megfigyelhetjük, hogy a környezetéből kiemelt, csak önmagában vizsgált és szépnek tartott épületeket mindenféle kontrol nélkül egymás mellé helyezve bizony könnyen zaklatott utcaképet kaphatunk. E fejezetben olyan ajánlásokat próbálunk megfogalmazni, melyek a célul kitűzött harmónia megteremtését szolgálják.

MAGASSÁG

Jászkisér területén, a lakótelkein az épületek jellemzően földszintesek, többször tetőtér beépítésesek. A település központi területén azonban több helyen találhatóak a környezetből kirívó, emeletes, vagy éppen lapostetős épületek is. A városmagban, ahol az intézmények találhatóak, természetes az általában egyemeletes középületek jelenléte. Egyedül az iskola épülete emelkedik még magasabbra. A harmonikus utcakép megőrzése, illetve kialakítása érdekében az újonnan épülő épületek magasságát a környező beépítéshez igazodva kell meghatározni. A túlságosan eltérő magasságú épületek megbontják a házak harmonikus ritmusát.

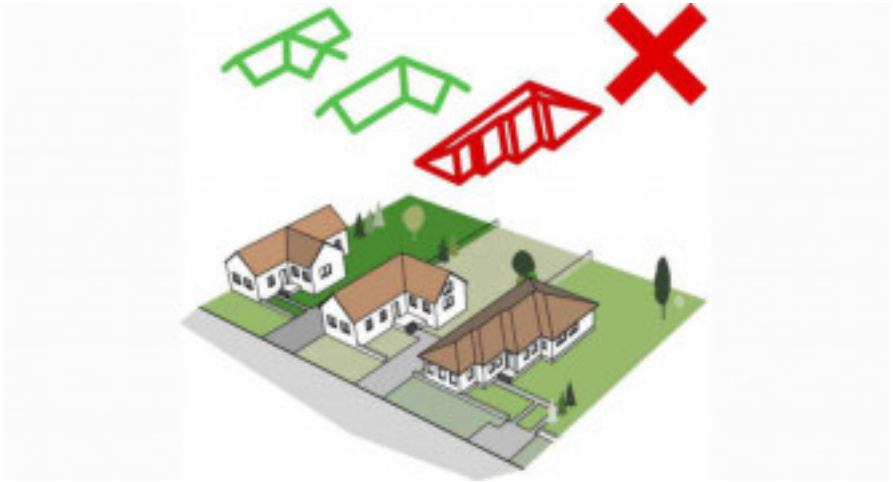

TETŐHAJLÁSSZÖG

Jászkisér két belterületi településrésze vegyes képet mutat az épületek tetőformáját illetően. A hajdan talán egyforma tetőidomú épületekkel kialakított utcák az idők folyamán elvesztették egységes képüket. Az utcára merőleges gerincű tetők mellett megjelentek az utcával párhuzamos kialakításúak, a sátortetős és az összetett formák is. Emiatt nem lehet határozottan az egyik, vagy másik formát megjelölni követendő példának. Az új épületek tervezésénél a szomszédos épületek elemzése után, azokhoz igazodó tetőforma kialakítása a követendő.

Oromfalas, utcára merőleges gerincű épületek közé sem a sátortetős, sem a tördelt, „mediterrán” tetőforma beékelése nem kívánatos.

Az oromfalasan kialakított, egyszerű nyeregtetős épületek mellett idegenül hat a kontyolt kialakítású, tördelt tetőforma.

A fent bemutatott példa jól ábrázolja, hogy megfelelő épületarányok esetén harmonikus utcakép alakítható ki abban az esetben is, ha a szomszédos épületek tetőgerincének iránya eltérő.

Szellőhát esetében még megmaradt az egységes tetőforma és tömegképzés is. E területen törekedni kell a jelenlegi formák és tömegképzések megőrzésére.

ANYAGHASZNÁLAT (SZÍNEK)

A településen még mindig a hagyományos építőanyagok, a visszafogott színek használata a legelterjedtebb. Az utcákon sétálva azonban találkozhatunk fémlemez kerítéssel és egyéb, a környezetétől idegen megjelenésű építészeti megoldással is. Jászkisér területén a visszafogott színvilág, a hagyományos építőanyagok (tégla, cserép, fa, stb.) használata ajánlott. Nem javasolt a kirívó színű, feltűnő homlokzatszínezés, a rikító színű fémlemez alkalmazása sem az épületeken, sem kerítésként.

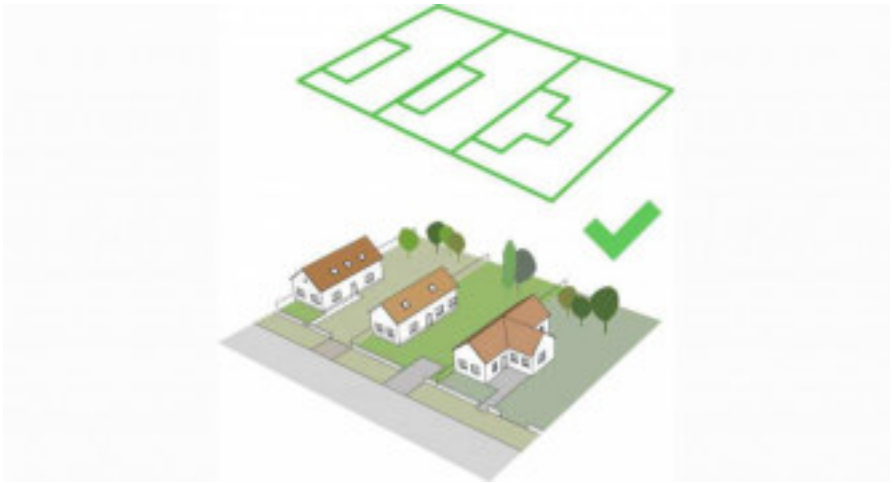

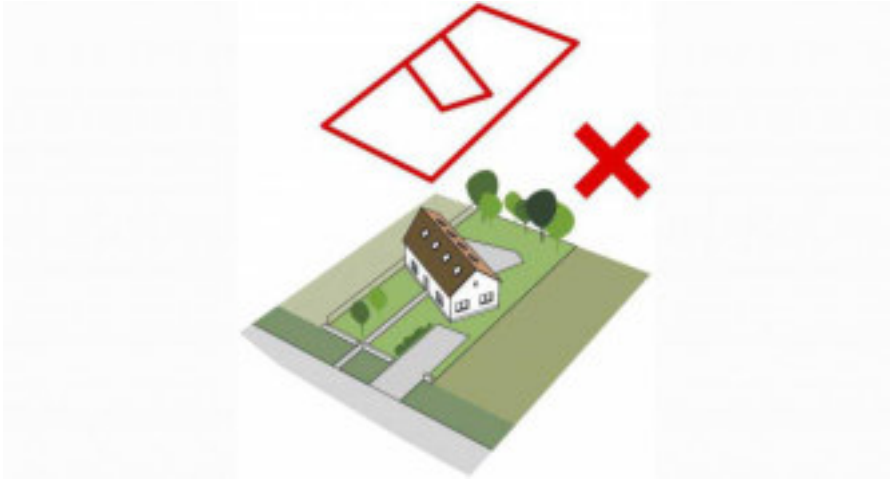
TELEPÍTÉS

Jászkisér területén az épületek a telekhatárokhoz igazodnak, azokkal párhuzamosan helyezkednek el, jellemzően azonos előkertek megtartásával. Az utcák harmóniáját meghatározza az épületek elhelyezkedésének ritmusa. Ezt a ritmust megtöri a többiektől eltérő előkert kialakítása, vagy a telken belüli szabálytalan elhelyezés.

KERÍTÉSEK

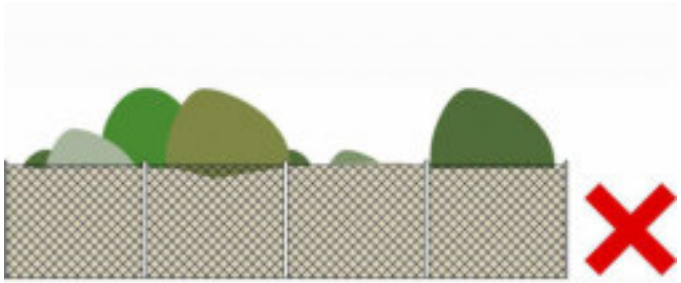
Jászkisér területén az áttört kerítések hagyományosak. Bár napjainkban megjelennek a tömör kerítések, ajánlott az átlátható formáit alkalmazni.

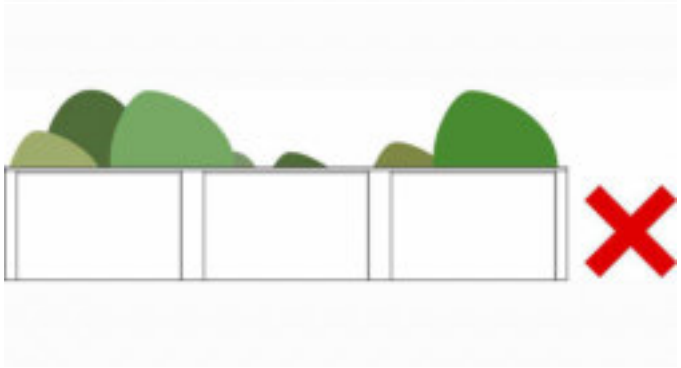

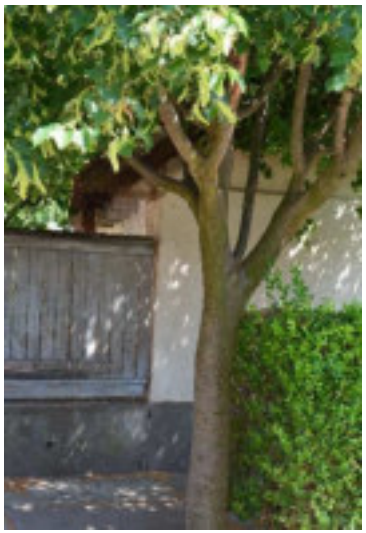

A kerítések átgondolt kialakítása, gondos megtervezése nélkülözhetetlen feladat. Kialakításában, színvilágában illeszkednie kell a mögötte álló épülethez és az őt befogadó utcaképhez.

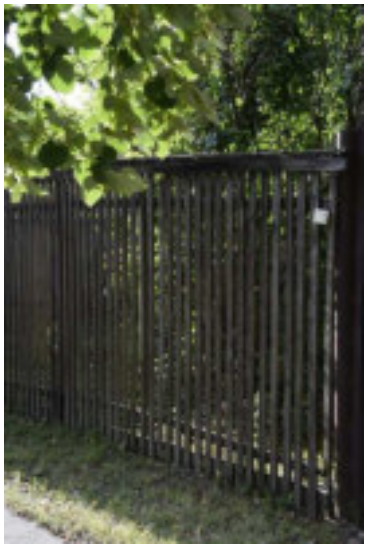

A hagyományos anyagok mellett ne feledkezzünk el a növényzet alkalmazhatóságáról sem.

KÖZTEREK, KÖZPARKOK

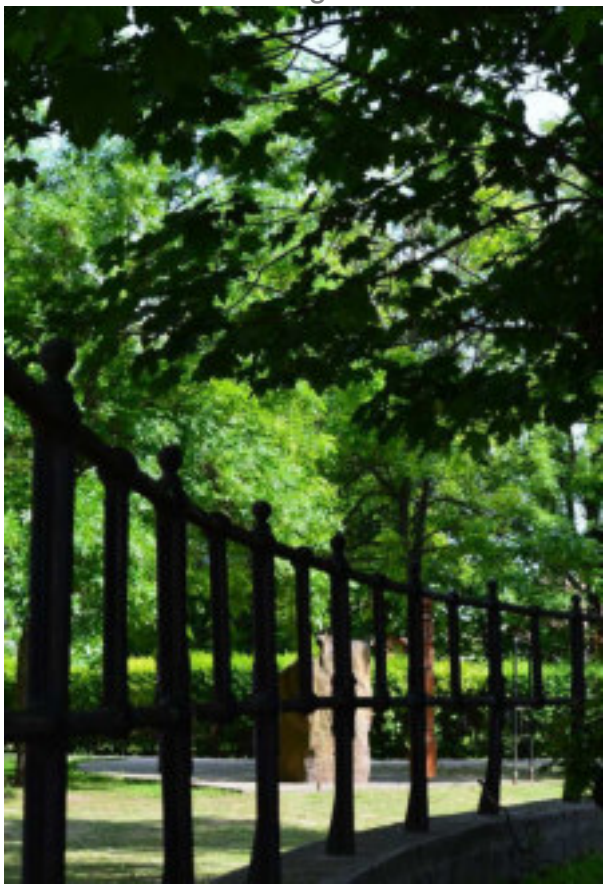
közterületek településképi útmutatója

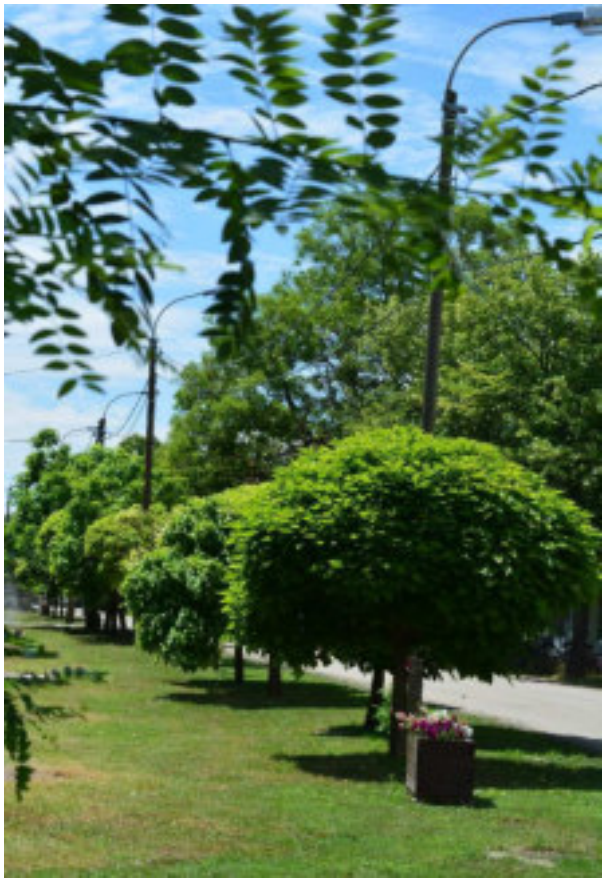
A települések közterületeinek kialakításának, gondozottságának nagy szerepe van az ott élők, oda látogatók életére, hangulatára. Emellett valódi képet ad a településen élőkről, lakóhelyükhöz való viszonyukról, lokálpatriotizmusukról.

A zöldfelületek Jászkisér esetében is meghatározó elemei az élhető városnak. A forró napokon árnyékot adó fáknak nagy szerepe van a megfelelő mikroklíma kialakításában is.

A település nagy kiterjedésű közterületi zöldfelülettel rendelkezik. A parkok kialakításánál figyelemmel kell lenni azok használatára. Fontos szempont, hogy az itt időző lakosok, látogatók le tudjanak ülni, a terület beszélgetések, rendezvények helyszínéül is szolgálni tudjon. Az erre sétálókat végigvezesse a területen, lépésről lépésre látnivalóval, érdekességgel szolgáljon, kiemelt helyeken biztosítson pihenésre, nézelődésre lehetőséget.

Az utcabútorok esetében törekedni kell az egységes megjelenésre és a gondos karbantartásra.

Jászkisér központi területén több szobor és műalkotás található.

Nagyon fontos szerepe van a közterületek burkolatainak is. Esztétikai megjelenésük mellett funkcionálisan is meg kell felelniük. Fontos, hogy szerkezetük, kialakításuk könnyű mozgási lehetőséget biztosítson az idős, vagy mozgásukban korlátozott embereknek is. Megfelelő műszaki kialakításuk, gondos karbantartásuk nem csak a használatukat segíti, de élettartamukat is megnöveli. Tervezésüknél fontos szempont az egységes rendszerek és összehangolt színek kiválasztása.

UTCÁK

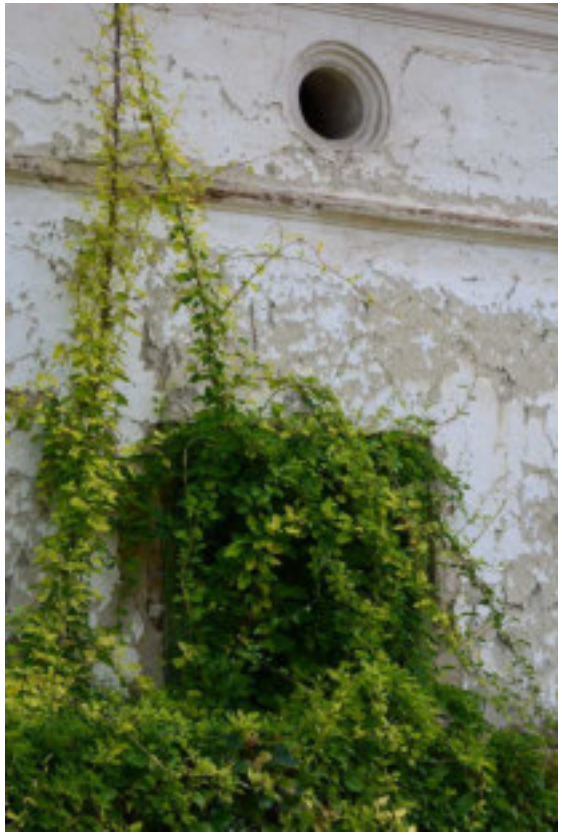
A település harmonikus megjelenésének fontos eszköze a növényzet. A fák, virágok kiültetése előtt gondosan mérlegelni kell településképi szerepüket is. Az okosan elhelyezett, színes virágok, növények elterelhetik a figyelmet az építészetileg megkérdőjelezhető, nem megfelelő pontokról, vagy éppen ellenkezőleg, ráirányíthatják a figyelmet a szépre.

Akárcsak a település központi területén található parkokban a lakóterületek esetében fontos a növényzet kialakítása. Az egységes fasorok végigvezetik a szemet az utcán, a telkenként különböző fajtájú és méretű fák megakasztják a tekintetet. Javasolt az utcákban egyforma fajtájú fák egy időben való telepítése.

RÉSZLETEK

Jászkisér több száz éves múltra tekint vissza és jelentős építészeti értékkel rendelkezik. A múlt hagyományos építészeti elemeinek megőrzése, illetve átörökítése napjaink épületeibe mindenképpen szükséges lenne.

A településen több épületen is található téglaburkolat, melynek játékos plasztikája izgalmas megjelenést ad a homlokzatoknak.

NYÍLÁSZÁRÓK

OROMFALAK

AJÁNLÁSOK / BEÉPÍTÉSRE NEM SZÁNT TERÜLET

a településkép minőségi formálására vonatkozó ajánlások: építészeti útmutató

Jászkisér kiterjedt értékes parkjai mellett horgásztavakkal is rendelkezik. A tavak hasznosítása mellett természet közeli állapotuk megtartása fontos szempont.
A tavak melletti stégek kialakításakor a horgászok mellett a csupán pihenni, vízparton tartózkodni vágyóknak is helyet kell adni.

A tavak körüli növénytelepítésnél javasolt az Alföldre jellemző fajok kiválasztása. A sétányok kialakításánál a virágok és árnyat adó fák elhelyezésének megtervezése mellett fontos az arra járók kényelmét szolgáló pavilonok kialakítása is.
Jászkisér mezőgazdasága meghatározó a település életében. A külterületi építkezésekkor a hagyományos anyag használatot és a tájbaillesztést feltétlenül szem előtt kell tartani.

6.

JÓ PÉLDÁK / ÉPÜLE-TEK, ÉPÍTÉSZETI RÉSZLETEK

épületek, építészeti részletek (ajtók, ablakok, tornácok, anyaghasználat, színek, homlokzatképzés) kerítések, kertek, zöldfelületek kialakítása

Szöveg: Farkas Renáta
Fotó: Gyenes Petra, Farkas Renáta

A régmúltban épült, hagyományos épületeink az idő múlásával erkölcsileg és műszakilag is elavulnak. Különösen igaz ez a lakóépületekre, melyek az Alföldön hagyományosan, gyakran alapozás nélkül vályogból épültek. Födéműket fából készítették, tetőhéjazatuk eleinte nád, majd cserép volt. Hiába a törekvés, hogy eredeti állapotukban megőrizzük őket, ha felújított állapotukban nem tudunk funkciót adni nekik. Éppen ezért néhány épület tájházként, múzeumként való megőrzése mellett a legfontosabb feladat a hagyományos épületek legalább részben történő megőrzése, az értékes építészeti részletek átörökítése, a településre jellemző utcakép megmaradásának biztosítása.

Forrás: http://info.szolnok.hu

Forrás: http://szolnok-taban.blogspot.hu

Szolnok Tabán

A régi hagyományos épületek esetében – főleg azokon a helyeken, ahol még több ilyen ház is található az utcában - törekedni kellene a még meglévő épületek, épületrészek megőrzésére. Esetükben a tulajdonosok megváltozott igényei gyakran felvetik a bővítés szándékát. A hagyományos, utcára merőleges gerincű lakóépületek bővítésére többféle, a település karakterét megőrző lehetőség van. Ilyenek pl.:

- keresztszárny hozzáépítése az utcafronti homlokzattól visszahúzva úgy, hogy a bővítés az utcaképet, az épületek ritmusát lehetőleg ne változtassa meg jelentősen,
- hozzáépítés a régi épület részleges bontásával, úgy, hogy az utcafronti épületrész megmaradjon, a bővítés az udvari részen épüljön meg,

- amennyiben az épület szerkezete lehetővé teszi, tetőtér-beépítéssel is bővíthetők az épületek. Ebben az esetben a tetőtéri ablakokat úgy kell kialakítani, hogy a tetőforma jellegében ne változzon.

Új épületek építése, illetve a meglévő épületek átalakítása, bővítése esetén az építészeti karaktert meghatározó elemek átörökítésére kell törekedni. Ezek a következők:

- a hagyományos épület tömegének arányai,
- a hagyományos épület tömegalakítása,
- a hagyományos utcai homlokzatképzés részletei,
- a hagyományos méretű és osztású ablakok,
- a hagyományos anyag és szín használat.

A hagyományos tömegképzés, formakincs átörökítésére több jó példát is találunk.

Forrás: http://epiteszforum.hu

A szolnoki Tabán régi halászházai az idők folyamán műszakilag elavultak, tönkrementek. A terület újjáépítése során a tervezők mind településszerkezeti, mind építészeti szempontból nagy figyelmet fordítottak arra, hogy átörökítsék a Tabán eredeti hangulatát. Ennek érdekében megtartották az utcahálózat szabálytalan, girbe-gurba vonalvezetését. Az épületek bár méreteikben, léptékükben nagyobbak az eredetileg itt állóknál, arányaikban megfelelnek azoknak.

Lakóépület a szolnoki Tabán területén / Álmosdi Árpád, Csendes Monika, Pölös István

Régen

Most

Lakóépület homlokzata a Zagyva felől. Bár az épület teljes mértékben a XXI. század építészeti megjelenését hordozza, múlthoz való kötődése vitathatatlan. Az épület arányai, nyílászáróinak mérete, színhasználata és homlokzati felülete mind a régebben itt lévő halászházak építészeti karakterének átörökítései.

Forrás: http://epiteszforum.hu

A Makovecz Imre által tervezett Mogyoró-hegyi Mócsai-tanya sokkal egyértelműbben idézi a múltat, építi egymás mellé a jelennel, illetve jövővel.

Makovecz Imre / Lendva színház *Forrás: http://www.mma.hu*

Egy régi csűr hangulatát idéző XXI. századi épület.

Hernád közösségi ház / Balázs Mihály
Forrás: http://epiteszforum.hu

Sajnos az elmúlt évtizedekben több természeti és egyéb katasztrófa is rákényszerített településeket teljes városrészek újjáépítésére. Két olyan példa is van, ahol a tervezők a hagyományos építészeti elemekhez visszanyúlva, a múlt értékeit átörökítő beépítést hoztak létre.

Az egyik példa Tákos tiszai árvízben (2001) elpusztult településrészének újjáépítése.

Forrás: http://tudasbazis.sulinet.hu

A másik példa Kolontár vörösiszap-katasztrófa utáni újjáépítése. Turi Attila, Zsigmond László, Jánosi János

Forrás:http://ordoguzo.blogspot.hu

JÓ PÉLDÁK / SAJÁTOS ÉPÍTMÉNYFAJTÁK

sajátos építményfajták, reklámhordozók, egyéb műszaki berendezések

Szöveg: Farkas Renáta

Az épületek és a növényzet mellett a reklámhordozók, hirdetőtáblák, cégérek is meghatározó elemei az utca- és településképnek.

Forrás: https://www.orszagalbum.hu

Ezek az elemek lehetnek díszei a településnek, de a meggondolatlanul, igénytelen anyaghasználattal és színvilággal kialakított, rendszertelenül, odafigyelés nélkül elhelyezett berendezések bizony elronthatják a település hangulatát.

Ugyanilyen fontos szerepet játszanak az utcabútorok, az utca- és eligazító táblák, kandeláberek.

Forrás: http://old.minap.hu

Ezeknél a településképet meghatározó elemeknél törekedni kell az egységes kialakításra, akár egyedi tervezésű, akár kereskedelemben kapható berendezések telepítése tervezett.

http://varosszepito.hu

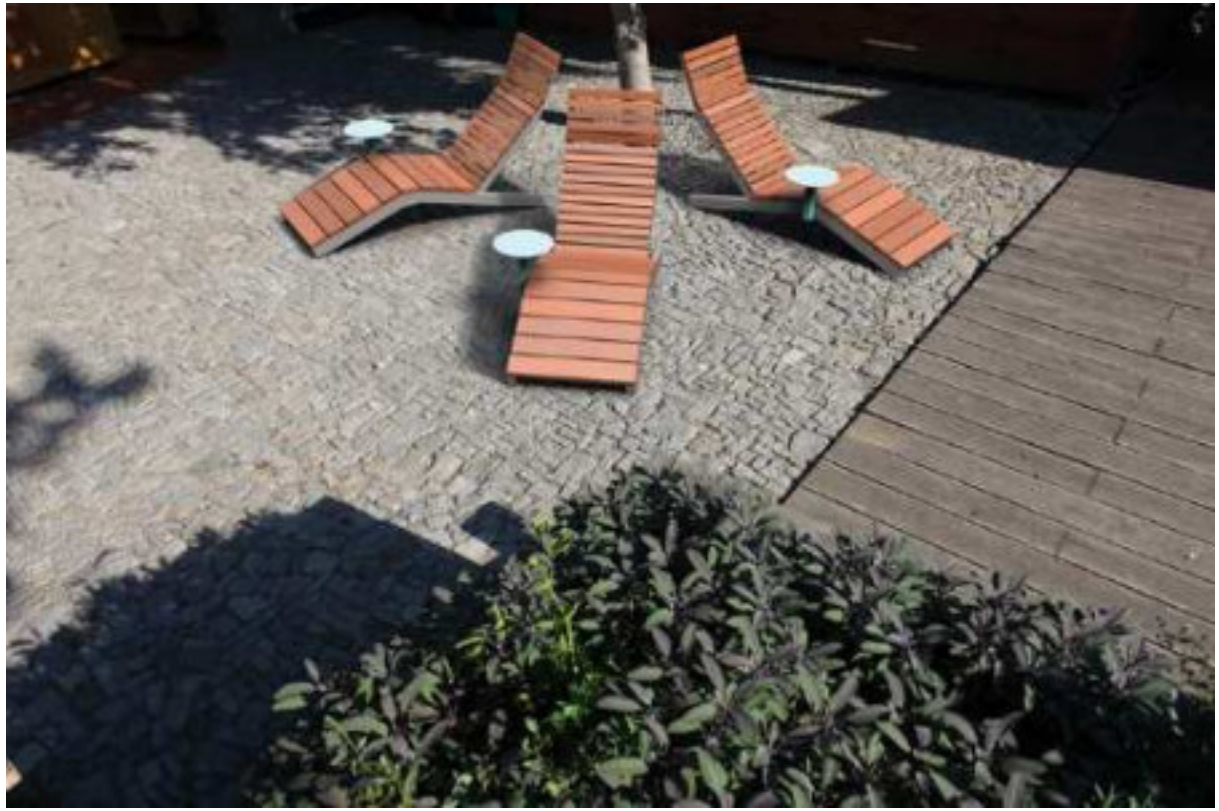
A közterületen elhelyezett hirdetőtáblákat egységesen kell kialakítani, elhelyezésüket tervezetten végezni. A településkép érdekében a magánhirdetéseket is ezeken az egységesen kialakított és tervezetten elhelyezett felületeken célszerű elhelyezni, így elkerülhető a zaklatott, rossz hatású megjelenés.

A közművek esetében törekedni kell azok rejtett, terepszint alatti elhelyezésére. A föld felett elhelyezendő műszaki berendezések eltakarását tervezetten kell megoldani.

Forrás: http://www.oballaert.hu

IMPRESSZUM

JÁSZKISÉR VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
www.jaszkiser.hu
5137 Jászkisér, Fő út 7.
Központi telefon: 57/550-130
Fax: 57/550-120
E-mail: info@jaszkiser.hu

KÉSZÍTETTE:
Jászkisér Város Önkormányzata
SZÖVEG: Farkas Renáta
FÉNYKÉP: Gyenes Petra, Farkas Renáta

